

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2021. gada 29. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Direktīva 2003/87/EK – Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma – 3. panta e) punkts – Jēdziens “iekārta” – 3. panta f) punkts – Jēdziens “operators” – I pielikuma 2. un 3. punkts – Noteikums par summēšanu – Iekārtas darbības jaudas palielināšana – Elektroenerģijas un siltuma koģenerācijas iekārtas nodošana, ko veic rūpniecības uzņēmuma īpašnieks – Līgums par enerģijas piegādi starp cedenta un cesionāra uzņēmumu – Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas atjaunināšana

Lietā C-617/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) iesniedza ar 2019. gada 13. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 14. augustā, tiesvedībā

Granarolo SpA

pret

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

piedaloties

E.ON Business Solutions Srl, iepriekš – ***E.ON Connecting Energies Italia Srl***,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*] (referents), tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

nemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 17. septembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Granarolo SpA* vārdā – *A. Stalteri, avvocato*,
- *E.ON Business Solutions Srl* vārdā – *C. Vivani* un *F. Triveri, avvocati*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Palatiello, avvocato dello Stato*,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, kā arī *L. Dvořáková*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *A. C. Becker* un *G. Gattinara*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 10. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV 2003, L 275, 32. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis) (OV 2009, L 140, 63. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2003/87”), 3. panta e) punktu un I pielikumu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Granarolo SpA* un *Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare* (Vides, sauszemes un jūras aizsardzības ministrija, Itālija), *Ministero dello Sviluppo economico* (Ekonomikas attīstības ministrija, Itālija), kā arī *Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto* (Valsts komiteja Direktīvas 2003/87/EK ieviešanai un ar Kioto protokolu saistīto projektu darbību pārvaldības atbalstam, Itālija) (turpmāk tekstā – “ETS komiteja”) par pieteikuma atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju, kas *Granarolo* ir piešķirta attiecībā uz kādu no tā iekārtām, uz kuru attiecas Eiropas Savienības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (turpmāk tekstā – “ETS”), noraidījumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2003/87 2. panta “Piemērošanas joma” 1. punktā ir noteikts:

“Šī direktīva attiecas uz emisijām no I pielikumā minētajām darbībām un II pielikumā minētajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm.”

- 4 Šīs direktīvas 3. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā izmantotas šādas definīcijas:

[..]

- e) “iekārta” nozīmē stacionāru tehnisku vienību, kur veic vienu vai vairākas darbības, kas minētas I pielikumā, un citas tieši saistītas darbības, kurām ir tehniska saistība ar šajā objektā veicamajām darbībām un kuras var ietekmēt emisijas un piesārņojumu;

f) “operators” nozīmē jebkuru personu, kas ekspluatē vai kontrolē iekārtu, vai gadījumos, kad to paredz attiecīgās valsts tiesību akti, personu, kurai deleģētas [noteicošas] ekonomiskas pilnvaras attiecībā uz iekārtas tehnisku funkcionēšanu;

[..].”

5 Minētās direktīvas 4. pants “Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas” ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis nodrošina, ka no 2005. gada 1. janvāra neviena iekārta neveic I pielikumā minētās darbības, kuru rezultātā rodas attiecīgā emisija, ja vien operatoram nav saskaņā ar 5. un 6. pantu kompetentas iestādes izsniegtas atļaujas vai arī iekārta ir izslēgta no [ETS] saskaņā ar 27. pantu. Šo noteikumu attiecina arī uz iekārtām, kas iekļautas saskaņā ar 24. pantu.”

6 Direktīvas 2003/87 6. panta “Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju nosacījumi un saturs” 1. punktā ir noteikts:

“Kompetentā iestāde piešķir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju, kas dod pilnvaru emitēt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes no visas iekārtas vai tās daļas, ja minētā iestāde ir pārliecināta, ka operators spēj veikt emisijas monitoringu un par to ziņot.

Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas var attiekties uz vienu vai vairākām iekārtām tajā pašā objektā, kuras darbina viens un tas pats operators.

Kompetentā iestāde vismaz reizi piecos gados pārskata siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju un vajadzības gadījumā tajā izdara grozījumus.”

7 Atbilstoši šīs direktīvas 7. pantam “Pārmaiņas attiecībā uz iekārtām”:

“Operators informē kompetento iestādi par visām plānotajām pārmaiņām attiecībā uz iekārtas būtību, darbību, paplašināšanu vai būtisku jaudas samazināšanu, sakarā ar ko var būt vajadzība atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju. Attiecīgā gadījumā kompetentā iestāde atjaunina atļauju. Ja mainās iekārtas operatora identitāte, kompetentā iestāde atjaunina atļauju, iekļaujot tajā jaunā operatora vārdu vai nosaukumu un adresi.”

8 Minētās direktīvas I pielikuma “Darbību kategorijas, uz ko attiecas šī direktīva” 2. un 3. punktā ir noteikts:

“2. Šādas robežvērtības parasti attiecas uz ražošanas jaudu vai produkciju. Ja vairākas darbības, kuras klasificētas vienā un tajā pašā kategorijā, tiek veiktas tajā pašā iekārtā, šādu darbību jaudas tiek summētas.

3. Nosakot iekārtas kopējo nominālo siltumspēju, lai izlemtu par tās iekļaušanu [ETS], visu to tehnisko vienību nominālā siltumspēja, kuras ir tās daļa un kurās šajā iekārtā tiek sadedzināts kurināmais, tiek summēta. [..]”

9 Šajā I pielikumā ir ietverta tabula, kurā ir uzskaitītas to darbību kategorijas, kam ir piemērojama Direktīva 2003/87. Starp šīm darbībām ir “kurināmā sadedzināšana iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW (izņemot iekārtas bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanai)”.

Itālijas tiesības

- 10 2013. gada 13. marta *decreto legislativo n.°30 – Attuazione della direttiva 2009/29/CE che modifica la direttiva 2003/87/CE al fine di perfezionare ed estendere il sistema comunitario per lo scambio di quote di emissione di gas a effetto serra* (Likumdošanas dekrēts Nr. 30, ar kuru tiek īstenota Direktīva 2009/29/EK, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai uzlabotu un paplašinātu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu) (2013. gada 4. aprīļa *GURI* Nr. 79; turpmāk tekstā – “Likumdošanas dekrēts Nr. 30/2013”), 3. panta 1. punkta t) un v) apakšpunktā jēdzieni “operators” un “iekārta” šī likumdošanas dekrēta izpratnē ir definēti tāpat kā Direktīvā 2003/87.
- 11 Likumdošanas dekrēta Nr. 30/2013 13. panta 1. punktā ir noteikts, ka neviena iekārta neveic šī dekrēta I pielikumā minētās darbības, kuru rezultātā rodas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, ja nav saņemta ETS komitejas piešķirta atļauja.
- 12 Šī likumdošanas dekrēta 15. pants attiecas uz šādas emisiju atļaujas izsniegšanu, nosacījumiem un saturu.
- 13 Minētā likumdošanas dekrēta 16. pantā ir paredzēts, ka operators informē ETS komiteju par jebkādam izmaiņām attiecībā uz operatora identitāti, par iekārtas būtību un darbību, kā arī būtisku tās jaudas palielināšanu vai samazināšanu.
- 14 Likumdošanas dekrēta Nr. 30/2013 38. pants attiecas uz “mazo emitentu” sistēmu CO₂ emisiju monitoringa un kontroles nolūkā.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 *Granarolo* ir sabiedrība, kas darbojas svaiga piena pārtikas produktu nozarē, kā arī nodarbojas ar piena produktu ražošanu un izplatīšanu. Vernantes [*Vernante*] pašvaldības (Itālija) Pasturago [*Pasturago*] daļā tai ir ražotne, kurā ietilpst vairākas iekārtas un kura ir aprīkota ar termoelektrostaciju, kas ražo tās pārstrādes procesiem nepieciešamo siltumu.
- 16 Attiecībā uz šo termoelektrostaciju *Granarolo* saskaņā ar prasību, kas izriet no Direktīvas 2003/87 4. panta, bija piešķirta atļauja emitēt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes attiecībā uz kurināmā sadedzināšanu iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW. Turklāt saskaņā ar valsts tiesībām saistībā ar šo ražotni CO₂ emisiju monitoringa un kontroles nolūkā uz to ir attiecināta “mazo emitētāju” sistēma.
- 17 2013. gadā objektā, kurā atrodas *Granarolo* ražotne, tā uzbūvēja elektroenerģijas un siltumenerģijas koģenerācijas iekārtu, kura paredzēta pārtikas ražošanai un kuras kopējā nominālā siltumspēja nepārsniedz 20 MW, un ETS komitejā tā panāca, ka tika atjaunināta tās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauja šīs direktīvas 7. panta izpratnē.
- 18 2017. gadā *Granarolo* savu koģenerācijas iekārtu nodeva *E.ON Connecting Energies Italia Srl*, kas ir enerģētikas nozarē specializējies uzņēmums (turpmāk tekstā – “*E.ON*”), vienlaikus ar pēdējo minēto noslēdzot līgumu par elektroenerģijas un siltuma piegādi. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā līgumā turklāt bija paredzēts *E.ON* pienākums saņemt *Granarolo* piekrišanu darbu veikšanai koģenerācijas iekārtā, atbildības samaksa *Granarolo*, ja netiek ievērots minimālais piegādājamās enerģijas daudzums, piegādātās enerģijas cenas samazinājums pēc tam, kad no līguma stāšanās spēkā ir pagājuši desmit gadi un seši mēneši, un *Granarolo* tiesības izvēlēties atpirt koģenerācijas iekārtu.

- 19 Pēc šīs nodošanas *Granarolo* iesniedza ETS komitejai lūgumu atjaunināt tās atļauju emitēt siltumnīcas efektu izraisošas gāzes, uzskatot, ka emisija, kas ir saistīta ar koģenerācijas iekārtu, kuru tā vairs neizmanto vai nekontrolē, ir jāatskaita no CO₂ emisiju apjoma.
- 20 Tā kā šis pieteikums ar ETS komitejas 2018. gada 6. jūnija lēmumu tika noraidīts, *Granarolo* iesniedzējtiesā cēla prasību atcelt šo lēmumu. *E.ON* iestājās lietā *Granarolo* prasījumu atbalstam šīs tiesvedības ietvaros.
- 21 *Granarolo* savas prasības pamatojumam apgalvo, ka, pamatojot savu lēmumu par noraidīšanu ar koģenerācijas iekārtas un ražotnes formālas savstarpējas saiknes saglabāšanos, ETS komiteja nav ievērojusi no Direktīvas 2003/87 izrietošās prasības.
- 22 Ražotne un koģenerācijas iekārta, ņemot vērā saikni enerģijas piegādes nolūkā, nevar tikt uzskatītas par vienu iekārtu, jo gan viena, gan otra ir strukturāli un funkcionāli autonomas.
- 23 Turklāt saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta f) punktu un 6. pantu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauja tiek izsniegta operatoram, kam ir iekārtas apsaimniekošanas pilnvaras un kas tādējādi spēj veikt emisiju kontroli un monitoringu. Šajā gadījumā, pamatojoties uz *Granarolo* un *E.ON* noslēgtā enerģijas piegādes līguma kļūdainu interpretāciju, ETS komiteja esot secinājusi, ka *Granarolo* ir saglabājusi koģenerācijas iekārtas emisiju pārvaldības un kontroles pilnvaras. Šis līgums neietekmē *E.ON* spēju autonomi veikt enerģijas ražošanas darbību un veikt elektroenerģijas piegādi publiskajā tīklā, līdz ar to, pat ja *Granarolo* no koģenerācijas iekārtas bija jāgūst mazāks enerģijas daudzums, šis apstāklis neietekmē *tās* siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju daudzumu.
- 24 Turklāt ETS komitejas 2018. gada 6. jūnija lēmumā esot kļūdaini interpretēts minētās direktīvas I pielikumā paredzētais noteikums par emisijas avotu summēšanu, jo šis noteikums attiecas tikai uz situācijām, kurās vairākas tehniskās vienības veido vienu un to pašu iekārtu, nevis uz situācijām, kurās, kā tas ir šajā gadījumā, pastāv vairākas atsevišķas iekārtas.
- 25 Atbildētājas pamatlietā iesniedzējtiesā apgalvo, ka koģenerācijas iekārtas nodošana *E.ON* nav ietekmējusi iekārtas struktūru un ka starp šo koģenerācijas iekārtu un *Granarolo* ražotni turpina pastāvēt funkcionāla saikne. Tās it īpaši uzsver, ka pastāv nedalāma saikne starp siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju un iekārtas esamību Direktīvas 2003/87 3. panta e) punkta izpratnē. Operatora definīcija loģiski nozīmētu iekārtas definīciju, kā rezultātā jebkādu nozīmi zaudētu iespējamās atšķirības starp šādas atļaujas īpašnieku un ražotnes iekšējās tehniskās vienības faktisko operatoru.
- 26 Tā kā koģenerācijas iekārta, kā tas ir šajā gadījumā, ir tehniski saistīta ar ražotni un var ietekmēt kopējās emisijas, tā kopā ar šo ražotni esot jāuzskata par daļu no vienas un tās pašas iekārtas, līdz ar to tā būtu jāreglamentē ar vienu atļauju, lai gan koģenerācijas iekārta atrodas ārpus ražošanas objekta.
- 27 Turklāt atbildētājas pamatlietā apgalvo, ka, ņemot vērā *Granarolo* un *E.ON* noslēgtā enerģijas piegādes līguma noteikumus, pirmā ir saglabājusi noteicošas ekonomiskās pilnvaras attiecībā uz koģenerācijas iekārtas tehnisku izmantošanu un ka līdz ar to tā joprojām ir šīs iekārtas operators Direktīvas 2003/87 3. panta f) punkta izpratnē.
- 28 Turklāt, ja tiktu ieņemta pretēja nostāja, tiktu pārkāpts šīs direktīvas I pielikuma 2. un 3. punktā paredzētais noteikums par summēšanu, kura mērķis tieši ir novērst, ka pārmērīga emisijas avotu sadalīšana varētu izraisīt, ka no ETS piemērošanas jomas varētu tikt izslēgta lielākā daļa mazo vai vidēja lieluma iekārtu.

- 29 Tā kā pamatlietā aplūkotās koģenerācijas iekārtas jauda nepārsniedz 20 MW, nav pamata tai piešķirt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju un tā neietilpst ETS tiesiskā regulējuma piemērošanas jomā. Savukārt, nododot šo koģenerācijas iekārtu, *Granarolo* ražotnei samazinās to emisiju daudzums, kas rodas ik gadu un kas tiek kompensētas ar emisijas kvotām.
- 30 Lai gan enerģijas piegādes līguma noteikumi *Granarolo* nostāda spēka pozīcijā attiecībā pret *E.ON*, jebkāda interpretācija, saskaņā ar kuru būtu notikusi sākotnējās iekārtas sadalīšana divās iekārtās, izraisītu CO₂ emisijas noteikumu apiešanu.
- 31 Šajos apstākļos *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas [2003/87] 3. panta e) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “iekārta” aptver arī tādu gadījumu kā šajā lietā aplūkojamais, kurā koģenerācijas iekārta, ko prasītāja uzbūvējusi savā rūpnieciskajā objektā, lai nodrošinātu enerģiju savai ražotnei, vēlāk līdz ar uzņēmējdarbības daļas cesiju tiek nodots kādam citam uzņēmumam, kas specializējas enerģētikas nozarē, ar līgumu, ar kuru, pirmkārt, paredzēts nodot cesionāram elektroenerģijas un siltumenerģijas koģenerācijas iekārtu, sertifikātus, dokumentus, atbilstības deklarācijas, licences, koncesijas un atļaujas, kas vajadzīgas pašas iekārtas ekspluatācijai un darbības veikšanai, nodibināt cesionāra labā apbūves tiesības ražotnes teritorijas daļā, kas būtu piemērota un funkcionāla iekārtas pārvaldībai un uzturēšanai, un servitūta tiesības par labu koģenerācijas iekārtai attiecībā uz apkārtesošu ekskluzīvu zonu, un, otrkārt, ir paredzēts, ka cesionārs 12 gadus piegādās cedentei šīs iekārtas ražotu enerģiju par līgumā noteiktajām cenām?”

2) Konkrēti, vai [Direktīvas 2003/87] 3. panta e) punktā minētajā jēdzienā “tehniska saistība” var tikt ietverta tāda saistība starp koģenerācijas iekārtu un ražotni, ka šī ražotne, kas pieder citam tiesību subjektam, lai gan tai ir privileģētas attiecības ar koģenerācijas iekārtu enerģijas piegādes nolūkos (savienojums caur enerģijas sadales tīklu, īpašs piegādes līgums ar iekārtas ieguvēju energouzņēmumu, šī uzņēmuma apņemšanās piegādāt minimālu enerģijas daudzumu ražotnei, neskarot iespēju atlīdzināt summu, ko veido starpība starp enerģijas piegādes cenām tirgū un līgumā paredzētajām cenām, atlaide no enerģijas pārdošanas cenām pēc tam, kad ir pagājuši desmit gadi un seši mēneši kopš līguma spēkā stāšanās, cedentes tiesības izvēlēties jebkurā brīdī atpirkt koģenerācijas iekārtu, nepieciešamība saņemt cedentes atļauju darbu veikšanai koģenerācijas iekārtā), var turpināt veikt savu darbību pat enerģijas piegādes pārtraukuma gadījumā vai koģenerācijas iekārtas darbības traucējumu vai izbeigšanas gadījumā?”

3) Visbeidzot, vai – gadījumā, ja tiesību subjekts, kurš ir uzbūvējis koģenerācijas iekārtu un kuram tajā pašā objektā pieder ražotne, efektivitātes apsvērumu dēļ faktiski nodod enerģijas ražošanas iekārtu citam uzņēmumam, kas specializējas enerģētikas nozarē, – iespēja, ka pēc nodošanas attiecīgās emisijas tiks atskaitītas no ražotnes īpašniekam piešķirtajā [emisijas] atļaujā norādītā apjoma, un iespējamā emisiju “izkrišana” no [ETS], ko izraisa apstākļi, ka enerģijas ražošanas iekārta pati par sevi nepārsniedz “mazo emitētāju” kvalifikācijas sliekšni, rada Direktīvas [2003/87] I pielikumā minētā noteikuma par avotu summēšanu pārkāpumu vai, gluži pretēji, tās ir vienkāršas un likumīgas sekas operatoru organizatoriskajām izvēlēm, ko [ETS] neaizliedz?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 32 Iesākumā ir jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu ieviestajā valsts tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai atrisināt strīdu, kuru izskata valsts tiesa. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi (spriedums, 2016. gada 26. oktobris, *Yara Suomi u.c.*, C-506/14, EU:C:2016:799, 29. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 33 Šajā ziņā apstāklis, ka valsts tiesa savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu formāli ir formulējusi, atsaucoties uz noteiktām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai minētā tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem ir vai nav atsaukusies. Tādējādi Tiesas ziņā ir no visa valsts tiesas iesniegtās informācijas kopuma, it īpaši no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma, izdalīt Savienības tiesību elementus, kuriem, ņemot vērā strīda priekšmetu, ir nepieciešama interpretācija (spriedums, 2018. gada 27. jūnijs, *Turbogás*, C-90/17, EU:C:2018:498, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Šajā gadījumā pamatlieta attiecas uz to, ka ETS komiteja ir noraidījusi *Granarolo* pieteikumu atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju pēc koģenerācijas iekārtas, kas tai piederēja tajā pašā rūpnieciskajā objektā, kurā atradās tā pārtikas ražotne, nodošanas uzņēmumam *E.ON*, kas ir enerģētikas nozarē specializējies uzņēmums, un šo nodošanu papildināja enerģijas piegādes līguma noslēgšana ar pēdējo minēto.
- 35 Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, pieteikuma par atjaunināšanu noraidījums tika pamatots ar to, ka, ņemot vērā it īpaši *Granarolo* un *E.ON* noslēgtā enerģijas piegādes līguma noteikumus, ražotne saglabāja funkcionālu saikni ar koģenerācijas iekārtu, līdz ar to abas bija uzskatāmas par vienu un to pašu iekārtu Direktīvas 2003/87 3. panta e) punkta izpratnē, un ka pēc nodošanas *Granarolo* palika koģenerācijas iekārtas operators šīs direktīvas 3. panta f) punkta izpratnē. Turklāt rodas jautājums, vai minētā pieteikuma par atjaunināšanu apmierināšana būtu bijusi pretrunā minētās direktīvas I pielikuma 2. un 3. punktā ietvertajam noteikumam par summēšanu un būtu ļāvusi apiet ETS noteikumus.
- 36 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka ar saviem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/87 3. panta e) un f) punkts, aplūkojot tos kopā ar tās I pielikuma 2. un 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj, ka tādas ar termoelektrostaciju aprīkotas ražotnes īpašnieks, uz kuras darbību attiecas šis I pielikums, varētu panākt savas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas atjaunināšanu šīs direktīvas 7. panta izpratnē, ja koģenerācijas iekārtu, kas atrodas tajā pašā rūpnieciskajā objektā, kurā atrodas šī ražotne, un kas veic darbību, kuras jauda nepārsniedz minētajā I pielikumā paredzēto robežvērtību, tas ir nodevis kādam uzņēmumam, kas ir specializējies enerģētikas nozarē, vienlaikus ar šo uzņēmumu noslēdzot līgumu, kurā it īpaši ir paredzēts, ka šīs koģenerācijas iekārtas saražotā enerģija tiks piegādāta šai ražotnei.
- 37 Šajā gadījumā saistībā ar šo spriedumu ir jānorāda, kā tas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, ka pamatlietā aplūkotā ražotne ir piena produktu ražotne, kas ražošanas nolūkā ir aprīkota ar termoelektrostaciju, kuras kopējā nominālā siltumspēja pārsniedz 20 MW un kura tādējādi ir saistīta ar Direktīvas 2003/87 I pielikumā norādītajām darbībām. Runājot par koģenerācijas iekārtu, tās kopējā nominālā siltumspēja nepārsniedz 20 MW, kā rezultātā tā pati par sevi nav saistīta ar šajā pielikumā paredzētajām darbībām.
- 38 Pirmkārt, attiecībā uz iesniedzējtiesas jautājumu, vai koģenerācijas iekārta un ražotne pamatlietā, ņemot vērā attiecības, kādas pastāv starp pirmo un otro, veido vienu un to pašu iekārtu šīs direktīvas 3. panta e) punkta izpratnē, ir jāatgādina, ka šajā tiesību normā jēdziens “iekārta” ir definēts kā stacionāra tehniska vienība, kurā tiek veikta viena vai vairākas darbības, kas ir paredzētas minētās direktīvas I pielikumā, kā arī visas citas ar tām tieši saistītas darbības, kurām ir tehniska saistība ar šajā objektā veicamajām darbībām un kuras var ietekmēt emisijas un piesārņojumu.
- 39 Līdz ar to saskaņā ar minētajā tiesību normā paredzētajiem kritērijiem, pirmām kārtām, pamatlietā aplūkotā koģenerācijas iekārta var veidot vienu un to pašu iekārtu tikai ar ražotnes termoelektrostaciju, un, otrām kārtām, tā tas var būt tikai ar nosacījumu, ka sadedzināšanas darbība, kas tiek veikta šajā koģenerācijas iekārtā, ir tieši saistīta ar šīs termoelektrostācijas darbību, kura tiek veikta ražotnes teritorijā, ka tā ar to ir tehniski saistīta un ka tā var ietekmēt emisijas un piesārņojumu.

- 40 Vispirms ir jākonstatē, ka no pašu šo kritēriju rakstura izriet, ka tiem ir nepieciešams vērtējums pēc būtības. Līdz ar to jautājums, vai ir izpildīti minētie kritēriji, it īpaši kritērijs, kurš saistīts ar tehniskas saiknes esamību un uz kuru it īpaši attiecas iesniedzējtiesas jautājumi, tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkoti nevar būt atkarīgi no līguma noteikumiem, kas saista cedentu un cesionāru.
- 41 Turklāt ir skaidrs, ka kritērijs par ietekmi uz emisijām un piesārņojumu ir izpildīts, ja koģenerācijas iekārta emitē siltumnīcas efektu izraisīšu gāzi.
- 42 Runājot par citiem Direktīvas 2003/87 3. panta e) punktā paredzētajiem kritērijiem, Tiesa ir nospriedusi, ka darbība ir tieši saistīta ar darbību, uz kuru attiecas šīs direktīvas I pielikums, ja tā ir nepieciešama tās veikšanai un ja šī tiešā saistība turklāt izpaužas kā tehniskas saiknes esamība apstākļos, kad attiecīgā darbība ir iekļauta šajā I pielikumā paredzētās darbības kopīgajā tehniskajā procesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 9. jūnijs, *Elektricitēts Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ*, C-158/15, EU:C:2016:422, 30. punkts).
- 43 No tā izriet, pirmām kārtām, ka nosacījums par tiešas saistības esamību starp attiecīgajām darbībām prasa, lai tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā koģenerācijas darbība tiktu veikta nolūkā īstenot kurināmā sadedzināšanas darbību, kas notiek ražotnes termoelektrostacijā.
- 44 Šis nosacījums tādējādi nevar tikt izpildīts, ja – kā tiesas sēdē Tiesā it īpaši apgalvoja *Granarolo* un Eiropas Komisija – šīs koģenerācijas darbības veikšana ir paredzēta vienīgi pārtikas ražošanai *Granarolo* ražotnē, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 45 Otrām kārtām, nosacījums par tādas tehniskas saiknes esamību, kas veido šādu tiešu saistību, nozīmē, kā ģenerāladvokāts to būtībā ir norādījis secinājumā 57. punktā, ka saikne starp attiecīgajām darbībām sekmē tās darbības kopējā tehniskā procesa integritāti, uz kuru attiecas Direktīvas 2003/87 I pielikums.
- 46 Šādu konstatējumu nevar izdarīt tikai no tā vien, ka enerģijas piegādes nolūkā starp attiecīgajām darbībām pastāv saikne, kā tas parasti ir jebkuras rūpnieciskās darbības gadījumā. Lai gan nav izslēgts, ka šāda veida saikni varētu uzskatīt par tehnisku saikni šīs direktīvas 3. panta e) punkta izpratnē, tas tā ir tikai tad, ja tā ir īpaša un atšķirīga integrācijas forma tai darbībai raksturīgā tehniskā procesa ietvaros, uz kuru attiecas minētās direktīvas I pielikums.
- 47 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ko turklāt apstiprina otrā prejudiciālā jautājuma formulējums, ka *Granarolo* ražotne un, konkrētāk, termoelektrostacija, kas piegādā šai ražotnei nepieciešamo siltumenerģiju, varētu turpināt savu darbību pat koģenerācijas iekārtas elektroenerģijas un siltuma piegādes pārtraukšanas vai šīs iekārtas darbības traucējumu vai izbeigšanas gadījumā.
- 48 Tādējādi, tā kā saikne starp koģenerācijas iekārtu un ražotni nesekmē šīs ražotnes termoelektrostacijā notiekošo darbību tehniskā procesa integritāti un tā kā līdz ar to, neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, Direktīvas 2003/87 3. panta e) punktā paredzētie kritēriji nav izpildīti, koģenerācijas iekārta un termoelektrostacija nevar tikt uzskatītas par tādām, kas veido vienu un to pašu iekārtu šīs tiesību normas izpratnē.
- 49 Otrkārt, runājot par to, vai *Granarolo* pēc koģenerācijas iekārtas nodošanas *E.ON* turpina būt tās operators, ir jāatgādina, ka, pirmām kārtām, šīs direktīvas 6. panta 1. punkta, kas attiecas uz siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas atļauju piešķiršanas nosacījumiem, pirmajā daļā ir paredzēts, ka kompetentā iestāde izdod šādu atļauju attiecībā uz emisijām no visas iekārtas vai no tās daļas, ja tā uzskata, ka operators spēj veikt emisiju monitoringu un ziņot par tām, un otrajā daļā – ka siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas atļauja var attiekties uz vienu vai vairākām iekārtām tajā pašā objektā, kuras darbina viens un tas pats operators. Turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 7. pantu attiecīgā gadījumā šī iestāde atjaunina atļauju, ņemot vērā operatora sniegto informāciju par izmaiņām attiecīgajā iekārtā. Otrām kārtām, šīs pašas direktīvas 3. panta f) punktā jēdziens “operators” ir definēts

kā jebkura persona, kas ekspluatē vai kontrolē iekārtu, vai – gadījumos, kad to paredz attiecīgās valsts tiesību akti, – persona, kurai deleģētas ekonomiskas pilnvaras attiecībā uz iekārtas tehnisku funkcionēšanu.

- 50 Kā tas izriet no šīm tiesību normām, tādos apstākļos kā pamatlietā aplūkoti, kad ražotnes īpašnieks enerģētikas nozarē specializētam uzņēmumam ir nodevis koģenerācijas iekārtu, kas atrodas tajā pašā rūpnieciskajā objektā, kurā atrodas minētā ražotne, ir jānoskaidro, vai šis nodošanas dēļ šī īpašnieka kontrole pār šīs koģenerācijas iekārtas darbību un līdz ar to pār siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, kas izriet no tā darbībām, ir beigusies. Ja tas tā ir, minētais īpašnieks pēc minētās nodošanas nevar tikt uzskatīts par minētās koģenerācijas iekārtas īpašnieku Direktīvas 2003/87 3. panta f) punkta izpratnē.
- 51 Šajā ziņā, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 45. punktā, lai identificētu šādas koģenerācijas iekārtas operatoru, it īpaši ir jāņem vērā līguma noteikumi, kas saista cedentu un cesionāru.
- 52 Šajā gadījumā, ņemot vērā iesniedzējtiesas sniegto informāciju, no *E.ON* un *Granarolo* noslēgtā līguma noteikumiem nevar secināt, ka pēdējā minētā ir saglabājusi kontroli pār pamatlietā aplūkotās koģenerācijas iekārtas darbību un līdz ar to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, kas izriet no tās darbībām.
- 53 Pirmkārt, kā izriet no pirmā prejudiciālā jautājuma formulējuma, *Granarolo* īpašumtiesības uz koģenerācijas iekārtu nodeva *E.ON* un šim nolūkam pēdējam minētajam nodeva visus dokumentus, kas vajadzīgi šīs iekārtas ekspluatācijai un tajā notiekošās darbības veikšanai.
- 54 Otrkārt, saskaņā ar enerģijas piegādes līgumu, ko ir noslēguši *Granarolo* un *E.ON*, pēdējais minētais var palielināt koģenerācijas iekārtas darbību un saražoto elektroenerģiju piegādāt publiskajā tīklā. Tas arī var brīvi samazināt saražotās enerģijas daudzumu, ar nosacījumu, ka tad, ja netiek piegādāts līgumā noteiktais minimālais enerģijas daudzums, tiek atmaksāta summa, kas atbilst starpībai starp enerģijas piegādes izmaksām tirgū un līgumā paredzētajām cenām. Šāds līgumiska rakstura kompensācijas mehānisms tomēr nevar tikt pielīdzināts *Granarolo* noteicošu ekonomisko pilnvaru deleģēšanai attiecībā uz koģenerācijas iekārtas tehnisko darbību Direktīvas 2003/87 3. panta f) punkta beigu daļas izpratnē.
- 55 Turklāt ir jākonstatē, ka citi līguma noteikumi, uz kuriem atsaucas iesniedzējtiesa, it īpaši tie, kas attiecas uz enerģijas pārdošanas cenu, *Granarolo* tiesībām izvēlēties atpirkšanas iespēju vai tās sniegtas atļaujas nepieciešamību, lai koģenerācijas iekārtā varētu tikt veikti darbi, arī nedod *Granarolo* kontroli pār minētās iekārtas darbību, kā tas ir prasīts direktīvas 3. panta f) punktā, un līdz ar to šie noteikumi paši par sevi tai nesniedz iespēju vispārīgi noteikt vai uzraudzīt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju, ko rada šīs iekārtas darbība, daudzumu.
- 56 Tādējādi no šī sprieduma 52.–55. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka *Granarolo* – ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa to pārbauda, – katrā ziņā vairs nav koģenerācijas iekārtas operators Direktīvas 2003/87 3. panta f) punkta izpratnē, līdz ar to tai ir tiesības panākt savas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas atjaunināšanu atbilstoši šīs direktīvas 7. pantam.
- 57 Šāda šīs atļaujas atjaunināšana nevar nozīmēt ETS noteikumu apiešanu.
- 58 Pirmām kārtām, ir jākonstatē, ka atļaujas atjaunināšanas rezultātā netiktu pārkāpts šīs direktīvas I pielikuma 2. un 3. punktā noteiktais noteikums par summēšanu.

- 59 Šajā I pielikumā, kā to norāda tā nosaukums, ir identificētas darbību kategorijas, kurām ir piemērojama minētā direktīva, kā tas ir paredzēts tās 2. panta 1. punktā. It īpaši noteikumā par summēšanu ir precizēti nosacījumi, ar kādiem ir jānovērtē, vai darbības, kas tiek veiktas iekārtā, it īpaši kurināmā sadedzināšanas darbība, sasniedz minētajā I pielikumā paredzētās robežvērtības, lai lemtu par šīs iekārtas iekļaušanu ETS.
- 60 Kā tika konstatēts šī sprieduma 48. punktā, tāda termoelektrostacija un koģenerācijas iekārta kā pamatlietā aplūkotās ir divas atsevišķas vienības, kas nav viena un tā pati iekārta Direktīvas 2003/87 3. panta e) punkta izpratnē.
- 61 Turklāt nav strīda par to, ka pat pēc koģenerācijas iekārtas nodošanas *E.ON* uz termoelektrostaciju, ar ko ir aprīkota ražotne, turpināja attiekties ETS, ņemot vērā, ka tās kopējā nominālā siltumspēja pārsniedz šīs direktīvas I pielikumā minēto 20 MW robežvērtību.
- 62 Turklāt jānorāda, ka noteikums par summēšanu attiecas uz iekārtas ietvaros notiekošu darbību jaudas aprēķināšanas kārtību un, ņemot vērā šī sprieduma 49. punktā atgādinātos nosacījumus, tās mērķis nav identificēt šīs iekārtas operatoru. Šajā gadījumā pretēji tam, ko, šķiet, apgalvo atbildētājas pamatlietā, šāds noteikums līdz ar to nevar izraisīt ne to, ka *Granarolo* tiek noteikta par pamatlietā aplūkotās koģenerācijas iekārtas operatoru, lai gan vairs nevar uzskatīt, ka tai ir kontrole pār šīs iekārtas darbību, un tādējādi tā vairs nevar nodrošināt to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju monitoringu, ko rada minētās iekārtas darbība, ne arī liegt *Granarolo* tiesības pieprasīt atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju atļauju.
- 63 Otrām kārtām, ir jāatgādina, ka tiesību krāpnieciskas un ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas attiecīgajām personām ir jāievēro. Savienības tiesiskā regulējuma piemērošanu nevar paplašināt tā, ka tiek ietverti darījumi, kas ir veikti nolūkā krāpnieciski vai ļaunprātīgi gūt labumu no Savienības tiesībās paredzētajām priekšrocībām (spriedums, 2020. gada 28. oktobris, *Kreis Heinsberg*, C-112/19, EU:C:2020:864, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 64 It īpaši ļaunprātīgas rīcības aizlieguma principa mērķis ir aizliegt pilnībā fiktīvus mehānismus, kam nav nekāda sakara ar saimniecisko realitāti un kas tiek veikti tikai ar mērķi iegūt nepamatotu priekšrocību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2020. gada 18. jūnijs, *KrakVet Marek Batko*, C-276/18, EU:C:2020:485, 84. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 65 Nekas Tiesai iesniegtajos lietas materiālos neliecina, ka šajā gadījumā būtu bijušas šādas ļaunprātīgas vai krāpnieciskas darbības, it īpaši pilnībā mākslīga mehānisma esamība. It īpaši nekas šajos lietas materiālos neliek apšaubīt tās autonomās saimnieciskās darbības realitāti, ko ir veicis pamatlietā aplūkotais koģenerācijas iekārtas cesionārs.
- 66 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/87 3. panta e) un f) punkts, aplūkojot tos kopā ar tās I pielikuma 2. un 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka ar termoelektrostaciju, uz kuras darbību attiecas šīs I pielikums, aprīkotas ražotnes īpašnieks var panākt, ka tiek atjaunināta tā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauja šīs direktīvas 7. panta izpratnē, ja koģenerācijas iekārtu, kas atrodas tajā pašā rūpniecības objektā, kurā atrodas šī ražotne, un kas veic darbību, kuras jauda nepārsniedz minētajā I pielikumā paredzēto robežvērtību, tas ir nodevis uzņēmumam, kas ir specializējies enerģētikas nozarē, vienlaikus ar šo uzņēmumu noslēdzot līgumu, kurā ir īpaši ir paredzēts, ka šīs koģenerācijas iekārtas saražotā enerģija tiks piegādāta šai ražotnei, ja termoelektrostacija un koģenerācijas iekārta nav viena un tā pati iekārta minētās direktīvas 3. panta e) punkta izpratnē, un ka ražotnes īpašnieks katrā ziņā vairs nav koģenerācijas iekārtas operators šīs pašas direktīvas 3. panta f) punkta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 67 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis), 3. panta e) un f) punkts, aplūkojot tos kopā ar tās I pielikuma 2. un 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj, ka ar termoelektrostaciju, uz kuras darbību attiecas šis I pielikums, aprikotas ražotnes īpašnieks var panākt, ka tiek atjaunināta tā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauja šīs direktīvas 7. panta izpratnē, ja koģenerācijas iekārtu, kas atrodas tajā pašā rūpniecības objektā, kurā atrodas šī ražotne, un kas veic darbību, kuras jauda nepārsniedz minētajā I pielikumā paredzēto robežvērtību, tas ir nodevis uzņēmumam, kas ir specializējies enerģētikas nozarē, vienlaikus ar šo uzņēmumu noslēdzot līgumu, kurā ir īpaši ir paredzēts, ka šīs koģenerācijas iekārtas saražotā enerģija tiks piegādāta šai ražotnei, ja termoelektrostacija un koģenerācijas iekārta nav viena un tā pati iekārta minētās direktīvas 3. panta e) punkta izpratnē, un ka ražotnes īpašnieks katrā ziņā vairs nav koģenerācijas iekārtas operators šīs pašas direktīvas 3. panta f) punkta izpratnē.

[Paraksti]